

VOORBEELD SAMENVATTING AFSPRAKEN SOCIALE PARTNERS IN BEGRIJPelijke TAAL

Woord vooraf

De sociale partners maken afspraken over pensioen. Deze afspraken staan in het transitieplan. Veel pensioenfondsen willen in begrijpelijke taal communiceren over deze afspraken. De Pensioenfederatie heeft een voorbeeld van een samenvatting van de afspraken in begrijpelijke taal gemaakt.

De tekst is een voorbeeld

Pensioenfondsen kunnen de voorbeeldtekst gebruiken en aanpassen waar nodig. Deze voorbeeldtekst is bedoeld als een tekst in 'laag 2'. Het is dus de tekst waarnaar u verwijst in een tekst in 'laag 1' (denk aan een tekst die actief wordt verstrekt of die prominent op de website staat). Het complete transitieplan met alle afspraken staat dan in 'laag 3'.

Doelgroep

De voorbeeldtekst is voor de doelgroep 'actieve deelnemers'. Pensioenfondsen kunnen op basis van deze voorbeeldtekst ook een samenvatting maken voor andere doelgroepen. Denk aan gewezen deelnemers (u heeft een pensioen opgebouwd bij {...}) en pensioengerechtigden (u ontvangt een pensioen van {...}). Afhankelijk van de doelgroep en het doel van de tekst, kunt u delen toevoegen of weglaten. Ook kunt u de volgorde van de tekst veranderen, omdat bepaalde onderdelen voor een doelgroep meer of minder belangrijk zijn.

Afzender van de tekst

In de voorbeeldtekst is het pensioenfonds de afzender. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het gebruik van 'we'. Sociale partners kunnen de voorbeeldtekst ook zelf gebruiken om de afspraken samen te vatten. Pas de tekst dan wel zo aan, dat de afzender niet het pensioenfonds is, maar de sociale partners.

Bouwstenen voor mogelijke keuzes

De sociale partners kunnen meerdere keuzes maken. Daarom bevat dit voorbeeld teksten voor (bijna) alle mogelijke keuzes. De teksten voor de mogelijke keuzes staan tussen vierkante haken [..]. Gebruik de tekst die aansluit bij de keuze van de sociale partners en laat de teksten over de andere keuzes weg. Als geen van de teksten passend is, kan een eigen tekst ook. Stel de tekst dan wel in dezelfde stijl op. Gebruik de tips hieronder. En kijk bij twijfel over termen in het Taal op groen-document [\[link\]](#) van de Pensioenfederatie.

Voor inspiratie voor meer algemene teksten over pensioen verwijzen we naar www.pensioenduidelijkheid.nl.

Tips voor het gebruik van de voorbeeldtekst:

- Beschrijf de afspraken vanuit het perspectief van degene voor wie u de tekst schrijft. Wat betekent de afspraak? Wat merkt de lezer ervan?
- Zorg voor een doorlopend verhaal.
- Schrijf de tekst zo, dat deze zonder kennis van pensioen te begrijpen is.
- Beschrijf de hoofdlijnen, de principes.
- Beschrijf niet alleen de verandering, maar ook wat *niet* verandert (op hoofdlijnen)
- Gebruik 'u' of 'jij', afhankelijk van wat past bij de doelgroep en de stijl van het pensioenfonds. De voorbeeldtekst is opgesteld in 'jij-vorm'.
- Schrijf in gewone taal. Bekijk het document [Taal op Groen](#) [\[hyperlink\]](#).

Dit kunt u beter niet doen:

- Alle afspraken en alle onderdelen van de pensioenregeling benoemen en uitleggen
- Alleen beschrijven wat anders is
- Nadruk op risico's leggen of kenmerken letterlijk beschrijven als risicovol.
- Afspraken als losse onderdelen beschrijven
- Jargon of eigen termen gebruiken
- De werking van iets in detail beschrijven

Voorbeeldtekst keuzes voor de nieuwe regeling

Introductie

Er is een nieuwe wet voor pensioen. Daardoor verandert de pensioenregeling van {naam fonds}. [*beschrijving van de sociale partners, bijvoorbeeld 'Werkgevers en werknemers in de sector X'*] hebben afspraken gemaakt over de nieuwe pensioenregeling van {naam pensioenfonds}. We noemen de werkgevers en werknemers die de afspraken hebben gemaakt 'de sociale partners'.

Alle afspraken van de sociale partners staan in het 'transitieplan'. We hebben een samenvatting gemaakt van deze afspraken.

De afspraken van de sociale partners

Doel

Het doel van de sociale partners is dat je als je met pensioen bent op dezelfde manier kunt blijven leven als nu. [*De sociale partners*] proberen met deze regeling uit te komen op [..% van je inkomen][..% van het salaris dat meetelt voor je pensioen].

[*Als van toepassing*: Het doel van de sociale partners is ook dat je [met pensioen kunt gaan als je AOW krijgt][een aantal jaar voor je AOW krijgt kunt stoppen met werken].

Start van de nieuwe regeling

De sociale partners willen dat de nieuwe pensioenregeling op [1 januari 2025] start en dat de oude pensioenregeling dan stopt. Ben je op [1 januari 2025] nog steeds in dienst bij {naam fonds}? Dan bouw je vanaf dat moment een kapitaal voor pensioen op volgens de afspraken over de nieuwe regeling.

Soort regeling

De nieuwe pensioenregeling is een 'premierегeling'. Dat betekent dat de sociale partners afspraken hebben gemaakt over de *inleg* voor je pensioen (de premie). De afspraken gaan dus niet over de *hoogte* van je pensioen. Jij en je werkgever leggen elke maand een bedrag in voor je pensioen. Je werkgever houdt het bedrag dat jij inlegt in op je bruto salaris, net als nu. We beleggen de inleg van jou en je werkgever. Ook dat verandert niet. Het kapitaal voor je pensioen groeit door de inleg en door de opbrengst van de beleggingen.

[Keuze SOLIDAIRE PREMIEREGELING]

De sociale partners hebben gekozen voor de 'solidaire premiereregeling'.

Deze regeling heeft twee belangrijke kenmerken:

- We beleggen het geld voor de pensioenen als één geheel. We houden daarbij rekening met verschillende leeftijdsgroepen. [We verdelen de opbrengst van de beleggingen zo dat de pensioenen van de ouderen zo stabiel mogelijk zijn. Met stabiel bedoelen we dat de kans op verlagen klein is, of zo klein mogelijk.] [Ons doel is ook dat de pensioenen van de mensen die al een pensioen krijgen, elk jaar omhoog gaan][Het doel is ook om ..].
- Er gaat geld naar een reserve. Het fonds kan deze reserve gebruiken om te voorkomen dat [*beschrijven doel reserve, bijvoorbeeld: het kapitaal voor pensioen van iedereen bij {naam fonds} en de pensioenen van de gepensioneerden en nabestaanden*] in een jaar omlaag gaan.

[Keuze FLEXIBELE PREMIEREGELING]

De sociale partners hebben gekozen voor de 'flexibele premiereregeling'.

De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- We beleggen het geld voor je pensioen. Per leeftijdsgroep stellen we vast wat de opbrengst van de beleggingen is. Wat er bij jouw kapitaal voor pensioen bijkomt of afgaat, hangt af van de opbrengst van de beleggingen voor jouw leeftijdsgroep.
- [Je kunt kiezen of je meer of minder risico neemt bij het beleggen].
- [Er gaat geld naar een reserve. Het fonds kan deze reserve gebruiken om te voorkomen dat [*beschrijven doel reserve, bijvoorbeeld: het kapitaal voor pensioen van iedereen bij {naam fonds} en de pensioenen van de gepensioneerden en nabestaanden*] in een jaar omlaag gaan.]
- Laat je je pensioen ingaan? Dan kies je voor een stabiel en gemiddeld wat lager pensioen. Of voor een pensioen dat meer schommelt en gemiddeld wat hoger is.

Hoogte van de inleg

Jij en je werkgever leggen samen [..%] van je pensioengrondslag in voor je pensioen, [voor de verzekering van het nabestaandenpensioen] [en alles wat er geregeld is voor als je arbeidsongeschikt wordt]. Je pensioengrondslag is het deel van je salaris dat meetelt voor je pensioen.

Jij betaalt [ongeveer] [..] en je werkgever betaalt [ongeveer] [..] van de inleg.

Inschatting van je pensioen

We rekenen [elke maand][elke vier maanden][anders] uit hoeveel pensioen je naar verwachting krijgt. Die berekening baseren we op het kapitaal dat je al hebt opgebouwd en op het kapitaal dat je naar verwachting nog gaat opbouwen. Als je jong bent, kan deze inschatting (flink) schommelen. Ben je ouder? Dan kiest het pensioenfonds voor beleggingen met minder risico. Het pensioenfonds bouwt het risico stapje voor stapje af. Daardoor schommelt de inschatting van je pensioen steeds minder.

[We zorgen ervoor dat het pensioen van gepensioneerden zo min mogelijk schommelt.] of

[We zorgen ervoor dat je verwachte pensioen steeds stabiel is als je ouder wordt.]

[We spreiden schommelingen in het pensioen over een aantal jaar]

[We beleggen op zo'n manier dat er een redelijke kans is dat je pensioen elk jaar omhoog kan. En dat de kans dat je pensioen in een jaar omlaag gaat erg klein is.]

[ALS GEKOZEN IS VOOR SPREIDEN]

Als de pensioenen toch omlaag gaan, doen we dat in stappen. Je pensioen gaat een aantal jaar elk jaar iets omlaag. We verlagen je pensioen dus niet in één keer. Kan je pensioen omhoog? Dan doen we dat ook in stappen.

[NB: de voorbeeldtekst bevat niet het maximaal aantal jaar. De periode waarin gespreid wordt kan langer duren dan het maximum als er meerdere jaren achter elkaar een verhoging of verlaging is die een fonds vervolgens spreidt]

Inkomen voor je partner als je overlijdt

De sociale partners willen dat er niet alleen een pensioen is voor jou, maar ook een uitkering voor je partner. Die uitkering is het partnerpensioen en gaat in na jouw overlijden. Je partner krijgt deze uitkering elke maand, zo lang hij of zij leeft. Het partnerpensioen is een verzekering. Zolang je werkt bij een werkgever die is aangesloten bij {naam fonds}, zorgt die verzekering voor een [compleet] partnerpensioen: [...] % van het salaris dat je verdiende voor je overleed.

[ALS PARTNERPENSIOEN IS OPGEBOUWD IN DE OUDE REGELING]

[In de 'oude regeling' heb je ook een partnerpensioen opgebouwd. Met de 'oude regeling' bedoelen we de regeling die geldt tot de nieuwe regeling start. Dat bedrag blijft gewoon staan voor je partner.]

Ga je uit dienst en heb je geen andere pensioenregeling? Dan loopt de verzekering voor het partnerpensioen maximaal [3][6] maanden door. Daarna kun je het partnerpensioen zelf blijven verzekeren.

Heb je een nieuwe baan met een pensioenregeling? Dan hoeft de verzekering meestal niet door te laten lopen. Bij je nieuwe werkgever is namelijk vaak weer een partnerpensioen verzekerd.

Ook als je met pensioen bent, staat er een partnerpensioen klaar voor je partner. Dat partnerpensioen is [..]% van jouw eigen pensioen. [Net als nu]. [Op het moment dat je met pensioen gaat, kunnen jij en je partner kiezen voor minder partnerpensioen en meer pensioen voor jezelf.] [Heb je geen partner? Dan gaat het partnerpensioen automatisch naar het pensioen voor jezelf. Je eigen pensioen wordt dan hoger.]

Een uitkering voor je kinderen als je overlijdt

Er is ook een maandelijkse uitkering voor je kinderen als jij overlijdt. In de 'oude' pensioenregeling heb je een wezenpensioen opgebouwd. Dat bedrag blijft staan voor je kinderen tot ze [..] jaar zijn. Daarnaast krijgt elk kind tot zijn of haar 25e [..]% van het salaris dat je verdiende voor je overleed. [Ga je uit dienst en heb je geen nieuwe pensioenregeling? Dan loopt ook deze verzekering maximaal [3][6] maanden door.] [Net als het partnerpensioen kun je de uitkering voor je kinderen zelf blijven verzekeren als je uit dienst bent.]

Word je arbeidsongeschikt?

Dan blijf je een kapitaal voor je pensioen opbouwen. Je bouwt wel minder op dan toen je nog werkte. Maar je hoeft er zelf niet voor te betalen. Ben je gedeeltelijk arbeidsongeschikt? Dan leg je voor het deel dat je nog werkt wel zelf geld in voor je pensioen. [[*Beschrijving voorwaarde*], dan krijg je ook een aanvulling op je WIA-uitkering.] [De aanvulling is [..]% van het salaris dat meetelt voor je pensioen.]

Andere kenmerken van de nieuwe regeling

Je begint met het opbouwen van een kapitaal voor je pensioen vanaf je 18e. Nu is de startleeftijd nog [..] jaar.

Je bepaalt nog steeds zelf wanneer je je pensioen laat ingaan. Op z'n vroegst kan dit vanaf je [..].

De keuzemogelijkheden blijven hetzelfde / veranderen: [...]

[KEUZE INVAREN]

We zetten het pensioen dat je hebt opgebouwd om

Het pensioen dat je tot de start van de nieuwe pensioenregeling hebt opgebouwd, zetten we om naar een kapitaal in de nieuwe regeling. Het gaat om het pensioen voor jezelf [en het pensioen dat je voor je partner en je kinderen hebt opgebouwd]. Bij het omzetten gaat geen geld verloren. We rekenen nauwkeurig uit wat de waarde is van het pensioen dat je hebt opgebouwd. Die waarde gaat over naar de nieuwe regeling. Vervolgens tellen we de waardes van alle pensioenen bij elkaar op. Dat totale bedrag vergelijken we met het geld dat we in kas hebben.

- Is er meer geld dan de waardes van alle pensioenen bij elkaar? Dan verdelen we het geld dat over is. De sociale partners hebben afgesproken hoe het geld verdeeld wordt (zie de punten hierna).
- Is er geld tekort? Dan [gaat het kapitaal voor je pensioen omlaag][spreken de sociale partners af wat er gebeurt. Het kan zijn dat alle kapitalen voor pensioen (iets) omlaaggaan. Het kan ook zijn dat de sociale partners de nieuwe regeling nog even uitstellen].

[KEUZE NIET INVAREN]

Je opgebouwde pensioen blijft in de oude regeling

Het pensioen dat je tot de start van de nieuwe pensioenregeling hebt opgebouwd, blijft in de huidige regeling. Voor het verhogen en verlagen van dit pensioen blijven de afspraken voor de huidige pensioenregeling gelden. Zodra de nieuwe regeling start, begin je met het opbouwen van een kapitaal voor pensioen in de nieuwe regeling.

[ALS ER AFSPRAKEN OVER EEN COMPENSATIE ZIJN]

Afspraken over een compensatie

In de nieuwe regeling hangt de hoogte van je pensioen voor een belangrijk deel af van hoe lang we het geld voor je pensioen kunnen beleggen. Hoe langer, hoe meer kans er is op een hoge opbrengst. De nieuwe regeling is dus gunstig voor jongeren. Hun geld kunnen we nog lang beleggen.

Ga je bijna met pensioen? Dan maakt de overstap naar de nieuwe regeling niet zoveel uit. Je hebt het grootste deel van je pensioen namelijk al opgebouwd.

De groep tussen de jongeren en de ouderen kan nadeel (of minder voordeel) hebben van de overstap naar de nieuwe regeling. Deze groep heeft nog een

aantal jaren opbouw te gaan. We kunnen de inleg van deze groep niet zo lang beleggen als de inleg van jongeren. De toekomstige inleg van de middengroep levert daardoor minder op. De sociale partners willen dat de overstap zo eerlijk mogelijk is voor iedereen. Daarom hebben ze afgesproken dat er geld naar het kapitaal voor pensioen gaat van [iedereen die nu pensioen opbouwt en [nadeel ondervindt van][minder voordeel heeft van] de overstap naar de nieuwe pensioenregeling][iedereen tussen .. en .. jaar][andere beschrijving doelgroep] als het financieel kan. Deze groep krijgt dan een ‘compensatie’:

- **[Keuze compensatie in één keer]**

Of een compensatie mogelijk is, hangt af van de economische situatie en de hoeveelheid geld die we in kas hebben op [datum]. Kan het? Dan krijgt [iedereen die nu pensioen opbouwt en nadeel ondervindt van de overstap naar de nieuwe pensioenregeling][iedereen tussen .. en .. jaar][andere beschrijving doelgroep] de compensatie in één keer.

- **[Keuze compensatie verdeeld over een aantal jaar]**

Of een compensatie mogelijk is, hangt af van de economische situatie en de hoeveelheid geld die we in kas hebben op [datum]. Kan het? Dan krijgt [iedereen die nu pensioen opbouwt en nadeel ondervindt van de overstap naar de nieuwe pensioenregeling][iedereen tussen .. en .. jaar][andere beschrijving doelgroep] een compensatie verdeeld over [..] jaar.

[ALS COMPENSATIE UIT DE INLEG BETAALD WORDT]

[conditioneel]

[Heeft {naam pensioenfonds} niet genoeg geld om de compensatie te betalen? Dan gebruikt {naam pensioenfonds} maximaal [..] jaar de inleg van de mensen die werken (en de inleg van hun werkgevers) om de compensatie te betalen.]

[hoe dan ook uit de inleg]

[{Naam pensioenfonds} gebruikt [maximaal [..] jaar] de inleg van de mensen die werken (en de inleg van hun werkgevers) om de compensatie te betalen.]

[SOLIDARITEITSRESERVE]

Afspraken over de reserve

De sociale partners hebben ook afspraken gemaakt over een reserve.

[De reserve is een aparte pot, die de pensioenen van gepensioneerden beschermt][De reserve is een aparte pot, die het pensioen van ouderen en

gepensioneerden beschermt]. [De reserve is een aparte pot die jouw pensioen beschermt] De reserve mag maximaal [..]% zijn van het totale bedrag dat we beleggen.

[Variant]

De sociale partners denken dat een reserve van [..]% van het totale bedrag dat we beleggen genoeg is om te voorkomen dat de pensioenen in een jaar omlaag gaan. Maar het kan ook meerdere jaren tegenzitten. Daarom willen de sociale partners de reserve vullen tot maximaal [..]% van het totale bedrag dat we beleggen. Zo kunnen we meerdere slechte jaren opvangen. [De kans dat de pensioenen van gepensioneerden in een jaar omlaaggaan, wordt daardoor erg klein].

De sociale partners willen dat {naam pensioenfonds} de reserve [direct volledig vult als de dekkingsgraad bij de start van de nieuwe regeling [..]of hoger is][vult als [..]. Is de dekkingsgraad lager? Dan vult het pensioenfonds de reserve later [met de winst op de beleggingen][met een deel van de inleg]. Zie ook 'De regels voor het verdelen van het geld' hieronder.

De regels voor het verdelen van het geld

Op het moment dat de nieuwe regeling start, is de hoogte van de dekkingsgraad belangrijk. De dekkingsgraad is de verhouding tussen de verplichtingen van het pensioenfonds en het geld dat het pensioenfonds 'in kas' heeft. De verplichtingen zijn alle pensioenen die het pensioenfonds nu en in de toekomst moet betalen.

Ligt de dekkingsgraad bij de start van de nieuwe regeling boven de [...]? Dan is er geld 'over'. Het pensioenfonds kan dit geld dan verdelen. Over de verdeling van het geld hebben de sociale partners de volgende afspraken gemaakt:

Dekkingsgraad	Regels voor het verdelen van het geld
Tussen [...] en [...]	<p>Het pensioenfonds gebruikt maximaal [..%] [..] Het pensioenfonds gebruikt de rest [..]</p> <p>[.. voor de compensatie] [.. om de reserve te vullen]</p>

	[.. om het kapitaal voor pensioen van iedereen met een pensioen bij {naam pensioenfonds} te verhogen]
Etc	

Is de dekkingsgraad [...] %? Dan is er precies genoeg geld voor een kleine wettelijk verplichte reserve. Ook moeten we wat geld apart houden voor risico's die niets met beleggen te maken hebben. De waarde van het pensioen dat je hebt opgebouwd in de 'oude' regeling en het kapitaal voor je pensioen in de nieuwe regeling zijn dan precies even hoog.

[ALS VERLAGEN VAN HET KAPITAAL NOG NIET VASTSTAAT]

Is de dekkingsgraad lager dan [...] %? Dan zouden we de kapitalen voor pensioen van de mensen die werken en de pensioenen van de gepensioneerden moeten verlagen. De sociale partners gaan in dat geval in gesprek met elkaar. Misschien stellen ze de nieuwe regeling uit. Of ze zetten de pensioenen die al zijn opgebouwd later om.

[ALS VERLAGEN VAN HET KAPITAAL VASTSTAAT]

Rij in de tabel toevoegen, aan het begin.

Lager dan [..]	Het kapitaal voor pensioen van iedereen bij {naam pensioenfonds} gaat omlaag. Ook het pensioen van de mensen die op [datum] een uitkering krijgen gaat omlaag.
----------------	--

De afwegingen van de sociale partners

De sociale partners willen [de meeste][veel] onderdelen van de huidige pensioenregeling behouden. *{hier beschrijven wat behouden blijft, bijvoorbeeld: Daarom blijft de inleg voor je pensioen even hoog. Ook blijft daarom het doel van de regeling hetzelfde: namelijk dat je na je pensionering op dezelfde manier kunt blijven leven}.*

Verder willen de sociale partners dat de afspraken zo eerlijk mogelijk zijn. Dat betekent dat de sociale partners verwachten dat bepaalde groepen geen groot voor- of nadeel hebben van de overgang naar de nieuwe pensioenregeling, vergeleken met andere groepen.

De sociale partners houden rekening met iedereen. Jong en oud. De sociale partners willen bijvoorbeeld dat [niemand nadeel heeft van de nieuwe regeling][gepensioneerden er weinig van merken].

De sociale partners hebben berekeningen laten maken voor alle groepen met een pensioen bij {naam pensioenfonds}. Zodat ze kunnen zien welke effecten de nieuwe regeling heeft op alle doelgroepen in verschillende situaties. Als het heel goed gaat bijvoorbeeld of juist heel slecht. Welke risico's kunnen de groepen samen opvangen? En voor welke groepen moeten de sociale partners misschien iets extra's regelen?

De berekeningen laten zien dat de afspraken van de sociale partners zo eerlijk mogelijk zijn. De sociale partners verwachten dat de afspraken niet leiden tot een groot voor- of nadeel voor bepaalde groepen. Ook blijkt uit de berekeningen dat de sociale partners met deze afspraken het doel van de regeling naar verwachting bereiken. Het doel van de regeling is {doel beschrijven}.